EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Užsienio reikalų komitetas

2004/2214(INI)

21.4.2005

NUOMONĖ

Užsienio reikalų komitetas

pateikė Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui

dėl Europos Sąjungos kovos su terorizmu veiksmų plano
(2004/2214(INI))

Referentas: Jaime Mayor Oreja

PASIŪLYMAI

Užsienio reikalų komitetas ragina atsakingą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą vadovaujantis principu, kad terorizmo negalima niekaip pateisinti, į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. rekomenduoja Tarybai:

   a) kovą su terorizmu suvokti kaip Sąjungos prioritetą ir esminę išorės politikos dalį, kaip numatyta Europos saugumo strategijoje, bei terorizmą (tiksliau – teroristinius išpuolius, kurių imasi radikalių pažiūrų grupės, motyvuodamos islamo gynyba) ir masinio naikinimo ginklų platinimą laikyti pagrindine Europos piliečių problema bei grėsme demokratijai, teisinei valstybei, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai ir Jungtinių Tautų chartijai;

   b) šį vidaus ir išorės politikos prioritetą aiškiai išdėstyti trečiosioms šalims, su kuriomis ES palaiko ryšius;

   c) atsižvelgti į terorizmo, su terorizmu susijusių organizacijų, terorizmą remiančių, finansuojančių ir jį praktikuojančių valstybių ir nevalstybinių veikėjų įvairovę ir tai, kad terorizmas yra staiga kylantis ir nenuspėjamas reiškinys, kuriam ypatingos įtakos turi laikas (tai ypač būdinga teroristų išpuoliams, kurių imasi radikalių pažiūrų grupės, motyvuodamos islamo gynyba), ir į tai, kad kovodama su terorizmu Sąjunga turi neatidėliodama plėtoti veikiau iniciatyvinę negu atsakomąją politiką;

   d) vadovautis principu, kad išorės veiksmai, kurių imamasi kovojant su valstybių ir valstybių finansuojamu ar praktikuojamu terorizmu, negali būti iš tiesų efektyvūs, jeigu jie nėra grindžiami tikru pačios Sąjungos įsitikinimu ir ryžtu bei palaikomi išsamiai informuotos visuomenės;

   e) pasitelkiant visas teisinės valstybės ir Europos Sąjungos teise jai suteiktas priemones ir gerbiant žmogaus teises įveikti visas terorizmo apraiškas, šalinant ekstremizmą ir nepakantumą, plėtojant tobulesnes kovos su įvairiomis terorizmo apraiškomis priemones, teikiant pagalbą valstybėms, kurioms ji būtina, griežtai kontroliuojant visas pavojingas medžiagas ir užtikrinant būtiną apsaugą aukoms;

   f) imtis visų kovos su teroristų organizacijomis priemonių atsižvelgiant į tai, kad kiekviena iš šių organizacijų turi savo tikslus, organizacinę struktūrą ir veiklos būdą;

   g) parengti išsamią ilgalaikę strategiją, kurios laikantis būtų galima kovoti su veiksniais, padedančiais radikalizuoti teroristų veiksmus ir stiprinti jų pajėgas, taikant visas turimas ES politikos priemones, įskaitant jos išorės politiką (BUSP, BSGP, Prekybos ir vystymosi politiką), pagalbą nukentėjusiesiems, veiksmingą policijos ir teismo institucijų bendradarbiavimą, kovą su skurdu, konfliktų prevenciją ir pagrindinių teisių ir teisinės valstybės skatinimą;

   h) reikalauti iš visų trečiųjų šalių pripažinti privalomą Tarptautinio baudžiamojo teismo teisę ir pareikšti, kad terorizmas yra nusikaltimas žmonijai ir kad bausmę už jį turėtų būti patikima skirti Tarptautiniam baudžiamajam teismui;

2. todėl rekomenduoja palaikant ryšius su trečiosiomis šalimis nuosekliau ir veiksmingiau plėtoti Sąjungos kovos su terorizmu politiką taikant šias priemones:

a) intensyvinant politinį dialogą terorizmo klausimais su trečiosiomis šalimis;

b) sprendžiant sudėtingą kovos su parama terorizmui klausimą, *inter alia* remiant nuosaikiąsias islamo šalis;

c) griežtai taikant į susitarimus su trečiosiomis šalimis įtrauktas nuostatas dėl kovos su terorizmu;

d) parengiant 2002 m. Europos Parlamento pasiūlytą tarpinstitucinį Europos Sąjungos išorės santykių elgsenos kodeksą;

e) stiprinant bendradarbiavimą su tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, atliekančiomis pagrindinį vaidmenį palaikant taiką ir saugumą visame pasaulyje: Jungtinėmis Tautomis (ypač Saugumo Taryba ir Kovos su terorizmu komitetu), ESBO, Europos Taryba, NATO ir kitomis;

f) skatinant griežtą ir veiksmingą JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004 m.) taikymą, siekiant neleisti nevalstybiniams veikėjams ir valstybėms, neprisijungusioms prie Branduolinių ginklų neplatinimo sutarties, įsigyti branduolinių, cheminių arba biologinių ginklų ir siekiant bendradarbiauti su Saugumo Tarybos komitetu, įkurtu vadovaujantis šia rezoliucija;

g) didinant keitimosi informacija apie įtariamus teroristinius veiksmus, bendradarbiavimo kovojant su terorizmo finansavimu ir skubių priemonių teroristinio išpuolio atveju efektyvumą; ypač imantis konkrečių priemonių, skirtų užtikrinti artimesnį Europolo, Interpolo ir Eurojusto bendradarbiavimą, laiduoti geresnę pinigų pervedimo į trečiąsias šalis kontrolę ir tobulinti ryšio tarp terorizmo bei kitų organizuoto nusikalstamumo formų nustatymo efektyvumą ir vykdant jų prevenciją;

h) veiksmingai padedant kurti strategiją, kuriai pritarė Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius 2005 m. kovo 21 d. pranešime „Daugiau laisvės: plėtra, saugumas ir žmogaus teisės visiems“, kuriuo siekiama įtikinti žmones nesiimti terorizmo arba neremti jo, neleisti teroristams naudotis lėšomis ir priemonėmis, sulaikyti valstybes nuo terorizmo finansavimo, kurti su terorizmu kovojančias ir žmogaus teises ginančias valstybių institucijas, – strategiją, kuri turi būti grindžiama griežtu teisinės valstybės principų laikymusi, pagarba žmogaus teisėms ir minėtame pranešime išdėstytu sąvokų „grėsmė“ ir „terorizmas“ apibrėžimu;

i) siekiant, kad visos valstybės narės ir pati ES pasirašytų ir ratifikuotų 12 esamų kovos su terorizmu susitarimų; priimant EBPO pateiktas aštuonias specialias rekomendacijas dėl terorizmo finansavimo ir reikalaujant, kad tą patį padarytų visos su Sąjunga ryšius palaikančios trečiosios šalys;

j) įgyvendinant aukšto lygio vertinimo komisijos pranešime pateiktas rekomendacijas dėl griežtos branduolinių, radioaktyviųjų, cheminių ir biologinių medžiagų tiekimo kontrolės ir sukuriant tvirtas sveikatos apsaugos sistemas, kadangi, kaip minima

Europos saugumo strategijoje, kai kurios teroristinės grupuotės siekia sukelti masines žudynes;

k) taikant ES ir JAV 2004 m. pasirašytą deklaraciją dėl kovos su terorizmu;

3. taip pat rekomenduoja stiprinti stabilumą už Sąjungos ribų taikant visas Sąjungos priemones ir išorės politikos priemones, ir pataria:

a) palaikyti Komisijos parengtą strategiją, kuria siekiama padėti trečiosioms šalims kovoti su terorizmo grėsme; ši strategija jau taikoma vykdant CARDS, TACIS, MEDA ir kitas programas;

b) šią strategiją taikyti visose Sąjungos išorės politikos srityse (kaip neseniai padaryta Europos kaimynystės politikos veiksmų planų dalyse, susijusiose su terorizmu) ir vykdant visas plataus masto plėtros pagalbos programas;

c) dažniau taikyti civilinį ir karinį skubaus reagavimo mechanizmą;

d) įsteigti Komisijos skyrių – europinę pagalbos terorizmo aukoms tarnybą, į kurią galėtų kreiptis Europos piliečiai, kurių pagrindinės teisės buvo pažeistos dėl terorizmo grėsmės Europoje ir kitose pasaulio šalyse;

e) įgyvendinant naująją Jungtinių Tautų kovos su terorizmu strategiją įsteigti panašaus pobūdžio tarnybą, kurios tikslas būtų teikti pagalbą visoms terorizmo aukoms, nepriklausomai nuo jų pilietybės;

f) paskelbti Tarptautinę terorizmo aukų dieną;

4. rekomenduoja ateityje pasinaudoti galimybėmis, kurias suteiks Europos Konstitucija, ir imtis šių priemonių:

a) nedelsiant parengti planus nenumatytiems atvejams, siekiant įgyvendinti (atsižvelgiant į grėsmės prevenciją ir teikiant pagalbą teroristų išpuolio atveju) solidarumo sąlygą dėl tarpusavio pagalbos siekiant užkirsti kelią grėsmei ir išpuoliams, pagal Konstitucijos I – 43 straipsnį;

b) Sąjungai kovojant su terorizmu prireikus taikyti specialias policijos ar karines priemones, numatytas pagal ESGP;

c) pritaikyti XXIII protokole nurodytus nuolatinį struktūrinį bendradarbiavimą ir „kovos pajėgas“ prie naujųjų užduočių; tai taip pat reikš, kad bus būtina pašalinti C4 ISR sistemų (valdymo, kontrolės, ryšių, kompiuterinės technikos, žvalgybos, stebėjimo ir atpažinimo) trūkumus;

d) nustatyti aiškius jėgos panaudojimo kriterijus, tinkamai atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus 2005 m. kovo 21 d. pranešime išdėstytas rekomendacijas ir JT Saugumo Tarybos vaidmenį, kurį ji atlieka siekdama užtikrinti bendrą saugumą ir

laiduoti jo tęstinumą;

5. institucijų ir biudžeto klausimais Tarybai rekomenduoja:

   a) sudaryti tarpinstitucinį susitarimą, ne tik apimantį kompetencijos terorizmo klausimu aspektą, bet ir užpildantį įvairių nacionalinių, Bendrijos ir Sąjungos priemonių spragas, imantis konkrečių veiksmų, tokių, kaip pasiūlytieji neseniai Europos Parlamento patvirtintame bandomajame projekte, kuriuo kovojama su radikalių pažiūrų grupuočių terorizmu;

   b) skatinti intensyviau dalytis žvalgybos informacija ir bendradarbiauti valstybių narių policiją ir muitinių įstaigas, Europolą bei Eurojustą;

   c) užtikrinti, kad Europos Parlamentas būtų įtrauktas į solidarumo sąlygos įgyvendinimo procesą, kaip išdėstyta Konstitucijos III – 329 straipsnyje, įskaitant atvejus, kai priimti sprendimai turi reikšmės ESGP;

   d) užtikrinti, kad Europos Parlamentas būtų reguliariai informuojamas apie šioje srityje padarytą pažangą, ir kad didelio teroristų išpuolio atveju prireikus jam apie tai praneštų ir su juo konsultuotųsi 2002 m. lapkričio 20 d. Tarpinstituciniu susitarimu įkurtas specialusis komitetas;

   e) numatyti, kad visos būsimos ESGP kovos su terorizmu operacijų išlaidos būtų apmokamos iš Bendrijos biudžeto;

6. mano, kad Parlamento parama kovai su terorizmu yra itin svarbi, todėl ragina savo Užsienio reikalų komitetą ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą nustatyti tvarką, pagal kurią būtų rengiamos rekomendacijos Tarybai ir Komisijai, ragina Tarybą išsamiai informuoti Užsienio reikalų komitetą ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą apie 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu (teroristinių grupuočių ir organizacijų sąrašo), kurioje atsižvelgiama į vėlesnius kaip 2001 m. įvykius, pakeitimus ir konsultuotis su šiais komitetais priimant šiuos pakeitimus; džiaugiasi, kad Tarybai pirmininkaujantis Liuksemburgas tam pritaria.

PROCEDŪRA

Pavadinimas	ES kovos su terorizmu veiksmų planas
Procedūros numeris	2004/2214(INI)
Atsakingas komitetas	LIBE
Nuomonę teikiantis komitetas Paskelbimo per plenarinį posėdį data	AFET 28.10.2004
Glaudesnis bendradarbiavimas	
Referentas Paskyrimo data	Jaime Mayor Oreja 10.11.2004
Svarstymas komitete	16.3.2005 19.4.2005
Pasiūlymų priėmimo data	20.4.2005
Galutinio balsavimo rezultatai	Už: 47 Prieš: 8 Susilaikė: 4
Per galutinį balsavimą posėdyje dalyvavę nariai	Angelika Beer, Monika Beňová, André Brie, Elmar Brok, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Maciej Marian Giertych, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Vural Öger, Cem Özdemir, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Bernd Posselt, Poul Nyrup Rasmussen, Michel Rocard, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, Ursula Stenzel, István Szent-Iványi, Antonio Tajani, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Inese Vaidere, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Per galutinį balsavimą posėdyje dalyvavę pavaduojantys nariai	Laima Liucija Andrikienė, Glyn Ford, Jaromír Kohlíček, Alexander Lambsdorff, Pasqualina Napoletano, Aloyzas Sakalas, Pierre Schapira, Inger Segelström
Per galutinį balsavimą posėdyje dalyvavę pavaduojantys nariai (178 straipsnio 2 dalis)	Margrete Auken, María del Pilar Ayuso González, Salvador Garriga Polledo, Luis de Grandes Pascual, Cristina Gutiérrez-Cortines, Małgorzata Handzlik, Javier Moreno Sánchez